

Dečernik

Leto V. (XII.), štev. 74

Maribor, četrtek 2. aprila 1931

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur.
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Potresne strahote v Managui

V MESTU SE VEDNO RAZSAJA POŽAR, KI GA NI MOGOČE POGASITI. —
V JETNIŠNICI ZGORELO 150 KAZNENCEV.

NEWYORK, 2. aprila. Iz potresnega ozemlja v Nikarugui prihajajo vedno žalostnejša poročila. Managua, glavno mesto republike, je podobno ogromnemu kupu gorečih razvalin. V notranjosti mesta, kjer je bilo ogrišče potresa, ni ostal niti kamen na kamnu. Vse hiše brez izjeme so se porušile, tudi cerkve razen katedrale, ki je zgrajena iz betona z jeklenim ogrodjem. Porušila se je tudi britansko-južno ameriška banka, v katere tresorih so bile velike množine zlata, ki so sedaj zakopane pod razvalinami. Porušilo se je dalje angleško poslanstvo, istočako ameriško, dočim je dobilo francosko poslanstvo tako močne poškodbe, da se lahko vsak trenutek poruši.

Ko se je podrta tržnica, je našlo smrt okrog 100 oseb, večinoma žensk in otrok. Požar, ki je nastal po potresu, je bil posledica eksplozije glavnega pilnškega voda. Ogenj razsaja še vedno, ker ga vsled pomanjkanja vode ni mogoče pogasiti. Zanimivo je, da so usahnili tudi vsi studenci in izvirkli. Ogenj se je tako naglo razširil, da v jetnišnici, v kateri je bilo 150 kazencev, niso mogli več odpreti celice. Vsi kazenci, razen enega

samega, so zgoreli v celicah. Nad mestom je bilo proglašeno obsedno stanje, da se prepreči ropanje.

Po uradnih poročilih znaša število mrtvih 500, težko ranjenih pa 2.500, dočim govore privatne vesti, da je zahtevala katastrofa najmanj 2.500 smrtnih žrtev, ranjenih pa je bilo nad 10.000.

Reševalna dela so zelo težavna, ker so prekinjene vse zveze s potresnim ozemljem. Vlaki ne morejo voziti, ker so tračnice močno skrivljene in se je porušila večina mostov. Ceste so zatrpane z razvalinami. Ameriška letala so odletela v potresno ozemlje, da preškrbe ranjence z obvezami in zdravili. Tudi ameriški mornarji, ki so stacionirani v Nikarugui, se hrabro udeležujejo reševalnih del. Povsod leže trupla in ranjenci pod razvalinami, ker jih še ni bilo mogoče rešiti. V mestu vlada nepopisna vročina in zrak je okužen z mrliškim smradom. Ker ni vode, je nevarnost, da se pojavi nevarna epidemija.

Potresni sunki se še vedno ponavljajo, čeprav niso več tako močni kakor prvi, ki je povzročil toliko zla.

Slovinci in zunanja politika

Zaprti v območje tuje sile, smo Slovenci tisoč let živeli docela samosvoje, vase zakrkneno življenje. Bili smo narod, a bili nismo država, da, še manj: niti ne v državi soodločujoči faktor. Našo notranjo in zunanjo politiko so vodili tuji gospodje na Dunaju, ki se za nas niso zmenili več kakor toliko, kolikor so mogli iz nas izsiti davke in nas obleči v vojaške uniforme. Razumljivo je tedaj, da je bila našemu zanimanju tuja tako višja notranja kakor zunanja politika. Snovala se je brez nas in često tudi proti nam. Ko se je delala nova meja med bivšo Avstrijo in Italijo, se je del našega ozemlja, Beneška Slovenija, mirno žrtvoval poslednji, prav tako je bilo že poprej, ko se je drugo ozemlje, Prekmurje, pridelo kraljevini Ogrski. Prav tako tudi nismo nikdar mogli doseči zedinjenja vseh dežela, v katerih smo živeli.

V zunanji svet smo Slovenci pogledali šele tedaj, ko smo se pričeli zanimati za jugoslovensko idejo. To je bilo nekako ob prelomu stoletij, ob kronanju velikega pokojnega kralja Petra I., posebno pa ob aneksiji Bosne in Hercegovine 1. 1908 ter za časa obeh balkanskih vojev. Takrat so slovenski nacionalisti, orientirani v jugoslovenskem pravcu, pričeli pazno zasledovati tako avstrijsko kakor obče evropsko zunanjo politiko, pričakujoč od njenega razvoja uresničenja svojih sanj. Ko pa je 1. 1914. padel v Sarajevu nadvojvoda Ferdinand d'Este in se je evropsko politično ozračje napolnilo z elektriko, smo vsi Slovenci spoznali, da se zunanja politika države, v kateri smo takrat živeli, in vsega sveta, tiče tudi nas. Izbruh svetovne vojne je to spoznanje in zanimanje le še bolj dvignil, vse je napeto prisluškovalo glasovom s front in iz zunanjih kabinetov.

Vendar se pa v nekaj letih ni dalo nadoknaditi, kar je bilo zamučeno. Slovensko gledanje na zunanjo in sploh mednarodno politiko je bilo pravzaprav skozi in skozi romantično pobarvano in — diletantsko. Zato ni čudno, da se ob prevratu 1. 1918. sploh nismo mogli znanji in nismo mogli razumeti, kar je bilo kakor na dlaní jasno. Zamudili smo mnogo, še več smo si sami pokvarili, in odtod vsi oni naši težki neuspehi, naša bridka razočaranja! Ko bi bile zunanje politične mednarodne težnje, struje, smeri, interese, metode itd. bolj poznali, bi nam ne bili izgubili toliko ozemlja na zahodu, prav gotovo pa bi nam bila ostala Koroška. Kljub vsemu je danes nepobitna resnica, da smo jo izgubili po svoji lastni krivdi — vsled nepoznanja mednarodnega položaja v prvih dneh prevrata!

Danes živimo Slovenci v svoji lastni svobodni državi Jugoslaviji in smo enakopraven, soodločujoči del celote. S tem spoznamo metode, pomen in usodno važnost državne notranje politike, v enaki meri pa tudi notranje. Na obeh smo direktno zainteresirani, na poslednji pa bolj sedaj kakor kdajkoli prej. Od nje je

Preokret v rumunski notranji politiki?

KOALICIJA NARODNE KMETSKE STRANKE IN LIBERALCEV?

BUKAREŠTA, 2. aprila. Včeraj je bil v avdijenci pri kralju minister financ Popovici. Radi bolezní pojde Popovici na daljši dopust, zastopal ga bo min. predsednik Minorescu.

BUKAREŠTA, 2. aprila. »Cuventul« doznava, da je med narodno-kmetško in liberalno stranko podrejena akcija v vrašaniu ustvaritve delne koncentracije. Obe stranki se skušata sporazumeti, in če bo prišlo do sporazuma, se bo sestavila vlada najmoč-

nejših predstavnikov liberalne in narodne kmetске stranke, da se tako prepreči sestava takozvane vlade osebnosti. Nova vlada bo sodelovala v parlamentu. Govori se, da je na to že tudi dr. Maniu pristal.

BUKAREŠTA, 2. aprila. Nekateri listi javljajo, da se bo dr. Julij Maniu te dni vrnil v Rumunijo. Ako bo pristal na to, ga bo kralj Karol določil za predsednika nove vlade, ki bi se sestavila tekom meseca maja.

Peklenski stroj pred palačo princa Umberta

RIM, 2. aprila. Pred kraljevim gradom v Turinu, kjer je nastanjen italijanski prestolonaslednik princ Umberto, so našli peklenški stroj. Zdi se, da je šlo le za demonstracijo, kajti po mnenju strokovnjakov ne bi mogla napraviti bomba, ki je obstojala le

iz več v časopisni papir zavitih patron, nabasanih s črnim smodnikom, nobene škode.

TOKIO, 2. aprila. Danes je bila spuščena v morje matična ladja za avijone z 7000 tonami, dne 5. t. m. pa bo spuščena v morje nova križarka z 10 tisoč tonami. Obe edinici ste povečali japonsko vojno mornarico.

... usoda cele tretine našega naroda, pa v nadaljnjih konsekvencah tudi celote. Potrebno je tedaj, da budno zasledujemo vsak gib evropskih diplomatov, posebno tistih držav, na katere teritorialno in nacionalno meji. Življenje po vojni je sila razzgibano, polno nelogike, a neka linija je vendarle v niemi, zato je tudi v politiki, tudi v zunanji mednarodni. In ta odloča o našem biti in nebiti. Tendence so različne, najvažnejši pa sta dve: mirovna in protimirovna. Tista, ki stremi za mirom, hoče za vsako ceno ohraniti sedanje stanje, ona, ki je proti miru, ga hoče spremeniti sebi v prid. Ali

si Slovenci že na jasnem, kaj pomeni za nas v poslednjem bistvu prva in kaj druga? Po vseh znakih sodeč — ne. Vzrok so naše razdvojen težnje, ohraniti državo, ki je naša in za katero smo z vsem srcem in dušo, in rešiti obenem usodo naših tpečih bratov izven nje. Toda nelzprosnost časa terja od nas, da spravimo vse svoje težnje v sklad s svojimi individualnimi interesi in obenem tudi v soglasje z našo celokupno državo. Skratka: vedeti moramo točno, kaj hočemo. Eventuelni novi dogodki nas ne smejo najti nepripravljenih, kakor so nas pretekli.

Hovi uradniški zakon

je stopil s 1. t. m. v veljavo. Z novim zakonom je končno rešeno uradniško vprašanje, ki ga zakon iz l. 1923. ni v celoti rešil. V zvezi izenačenih zakonov ni smel manjkati tudi uradniški zakon. Zakon iz l. 1923. je sicer ustvaril enotnost uradniških strok in kategorij po celi državi, vendar pa se je radi nepopolnosti moral neprestano izpopoljevati z vedno novimi posebnimi zakoni. Tako so nastale v državni službi velike razlike, ki jih sedaj novi zakon odstranja in vzpostavlja popolno edinstvo. Dosedanje tri kategorije z različnimi sistemi prejemkov so uklinjene, in stopnja šolske izobrazbe službi v novem zakonu le za merilo glede gibanja prejemkov po enotni lestvici. Namesto dozdajnih dveh vrst plač, položajne in temeljne, odreja novi zakon sistemizacijo po 10 položajnih skupinah in uvaja načelo sistemiziranja mest po vseh strokah, kojih ni mogoče povečati brez proračuna. Dočim so v drugih državah vsled velike krize izvedli redukcije uradniških prejemkov, ostanejo pri nas tudi po novem zakonu prejemki v glavnem isti. Za pravico do pokojnine je treba deset let efektivne službe, popolna pokojnina znaša po novem zakonu 95% polne zadnje plače. Določeno je tudi, da se zmanjša odstotek pokojnine, če gre uradnik v pokoj z razmeroma malim številom let starosti, četudi s polnimi leti službe, dočim se priznavajo višji odstotki pokojnine pri višji starosti s sicer enakim številom službenih let. Ta določba ima namen, da prepreči razmeroma mladim ljudem odhajanje v pokoj. Novi zakon ustvarja tudi uradniški pokojninski fond za rodbinske pokojnine, v katerega plačujejo uradniki 5% mesečne plače in položajnih dohodkov ter dobe po petih letih plačevanja pravico do rodbinske pokojnine. Za določevanje rodbinske pokojnine je določen poseben ključ (po petih letih 25 odst. za enega, 35 odst. za dva, 45 odst. za tri, 55 odst. za štiri ali več rodbinskih članov). Po desetletnem prispevanju se poveča ta odstotek za 5 odst., za vsako nadaljnje leto nad deset let pa za 1 odst. Rodbinska pokojnina pa ne more v nobenem slučaju presežati 55 odst. za enega, 65 odst. za dva, 75 odst. za tri in 85 odst. za štiri in več rodbinskih članov. Izplačevanje rodbinskih pokojnin bo vršila še osem let država iz proračunskih sredstev, po osmih letih pa državna Hipotekarna banka. Rodbinska pokojnina gre ženi ter zakonitim in pozakonjenim otrokom. Glede sprejema v državno službo je določena kot najnižja starost 18. kot najvišja 60 let, dalje popolno obvladanje službenega jezika. Pripraviška služba traja tri leta, po dveh letih se lahko polaga državni strokovni izpit. Zakon v svojih nadaljnjih določbah točno ureja prejemke v vseh desetih položajnih skupinah, prejemke ministrov in banov, dražnjske in rodbinske doklade (v treh dražnjskih razredih, Maribor je ostal v drugem!). Dalje vsebuje določbe v razporeditvi nameščencev, o splošnih dolžnostih uslužbencev, o pokojninah, dopustih itd.

Učitelstvu v vednost.

Zaradi pedagoškega tečaja in uradniškega zakona bo »Učiteljski tovariš« zakasnel in izide koncem tega, odnosno začetkom prihodnjega tedna. —

Primorske vesti

Na letnem zborovanju goriških fašijev v Idriji je razlagal konzul Avenanti, da niso bile sedanje vzhodne meje Italije nikdar slovenske, marveč so korakali pod Oktavijanom Augustom rimljanski legionarji skozi idrijske gozdove. Benečani so bili nekoč lastniki idrijskega rudnika in po zmagi pri Vittoriju Venetu so prišli v Idrijo Italijani. Rimljanski legionarjev v resnici ni bilo nikdar na idrijskih tleh, Benečani so bili res udrili v Idrijo pa so jih hitro pregnali vojaški cesarja Maksimilijana. Po svetovni vojni je padla Idrija pod Italijo. Po Avenantijevi pameti sledi iz vsega tega, da je idrijska zemlja rimljanska, benečanska in italijanska. Končno je še rekel, da ga oči ne varajo in ko gleda navzgor idrijsko ljudstvo, čuti, da se nahaja med sorodniki... Tako vedo sedaj Idriječani, da niso slovenskega rodu, marveč imajo pristne rimljansko-benečansko-italijanske obraze.

Italijana Gennaro Napoli in Ferdinando Pelosa sta bila davčna izterjevalca v Podgradu. Nastopala sta med kmeti surovo in nasilno in zahtevala velike davčne vsote od ljudi, ki so imeli vse v redu plačano. Izsilila sta iz nesrečnih kmetov mnogo tisočakov in razkošno živela. Nekateri kmetje so se upirali, ko so jim gnali na dražbo živino. Nekim trgovcem sta zločinska Italijana zaprla trgovine in iztirjala od njih znatne zneske. Slednjič je bilo tega barbarskega početja s slovenskimi kmeti vendarle preveč in Napoli in Pelosa sta bila postavljena pred sodnike na Reki. Pri dolgi razpravi so pripovedovali kmetje o svojem trpljenju, na kar so mislili poslušalci, da bosta obtožena oistro kaznovana. Ali Pelosa je bil oproščen, Napoli pa obsojen na 14 mesecev zapor. Sodišče mu je po zadnji pomilostilni naredbi odpustilo eno leto kazni.

Osušenje Lijaga pri Šempasu napoveduje fašistična vlada od leta do leta pa se stvar vendar nikamor ne zgane. Osušenje je uvrščeno v prvo kategorijo, kar pomeni, da bi prevzela država osuševalnih stroškov 50 do 60 odstotkov, dežela 20, ostalo pa bi krili prizadeletni kmetovalci. Lani so kričeče naznanjali fašisti po Šempasu, da se je za osušenje zavzel sam Mussolini in da se delo takoj prične. Doslej se to še ni zgodilo. Pred kratkimi je imel sejo v Gorici odbor za lijaško bonifikacijo. Razpravljalo se je o sestavi konsorcija pa ni prišlo do nobenega sklepa. Kmetje so odstopili za vojaško letališče na šempa-

skem polju ogromno zemljišča. Prece-nilo se je, ali odškodnine ni dobil še nihče. Kmetje morajo še dalje plačevati za odstopljeno zemljo davščine in če hoče kdo kositi travo na tej zemlji, mora plačati vojaški oblasti za košnjo določeno pristojbino.

Fašistični tisk beleži s ponosom, da so se izborni obnesli predvojaški tečaji v goriški pokrajini in slovenski mladeniči so odšli te dni v vojaško službo dobro pripravljeno. Od 476 fantov, ki so posečali tečaje, jih je prestalo preizkušnjo pred vojaško komisijo s povsem povoljnim uspehom 449. Listi dodevajo k dobremu izidu izpitov še drug uspeh, namreč da so se slovenski fantje v predvojaških tečajih naučili ceniti in spoštovati Italijo in fašizem. Ti mladeniči so izpremenili svojo duševnost in so pridobljeni za pohode k novim zmagam imperijalne Italije... Ako je res tako, čemu potem divja fašistični konzul Avenanti po deželi in grozi na vse strani?

Na Dobrovem v Brdih je voditelj fašija dv. Azmando D' Ottone, človek, ki je prizadjal že mnogo gorja ondodnemu ljudstvu. Ima tudi špijone, ki lažijo okoli in mu prinašajo poročila, kaj govorijo ljudje. Marsikaj je izmišljenega ali D' Ottone izrabi vse proti domačinom, da jim pokaže svojo moč in da utrjuje fašizem v zapadnih Brdih, kakor se rad izraža. Nedavno je gnal poljedelca Josipa Sfiligoja z Dobrovega na sodišče v Krminu, dolžeč ga, da je izrekel na njegov naslov na javnem prostoru grozilne besede. Pri razpravi pa se je pokazalo, da sloni ovadba na laži in nobene priče ni bilo, ki bi bila potrdila D' Ottone nove obdolžitve. Sfiligoj je bil oproščen obtožbe in D' Ottone se je vrnil na Dobrovo ves razjarjen na krminskega sodnika.

Ker so šli čez mejo v Jugoslavijo brez oblastnega dovoljenja, so bili obsojeni pred sodiščem v Komnu Ivan Turk iz Gabrij, Alojz Božič z Gorjanskega, Josip Vrabec iz Pliskovice, Bogomir Živec in Edvard Rebulca iz Velikega Dola vsak na 6 mesecev zapor in 240 lir globe. V Gorici se je vršila razprava proti Petru Ličnu, Josipu Birsu in Mariji Ušaji, ker so šli čez mejo brez potnih listin in so bili obsojeni: Ličen na 6 mesecev zapor in 240 lir globe, Birsu in Ušajeva pa vsak na 2000 lir denarne kazni in 240 lir globe. Takih razprav je sedaj polno po sodiščih širom Julijske Krajine.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 2. aprila. Zaprto.
Petek, 3. aprila. Zaprto.
Sobota, 4. aprila. Zaprto.
Nedelja, 5. aprila ob 20. uri »Cirkuška princesa«. Premijera. Izven.
Ponedeljek, 6. aprila ob 20. uri »Cirkuška princesa«.

Mladinski telovadni dan na Teznu.

V nedeljo se je vršil v osnovni šoli mladinski telovadni dan. Namen te prireditve je bil, privabiti v šolo čim več staršev, da se prepričajo, kako se vzgaja v sokolskem duhu njihova deca telesno in duševno v telovadnici. V poljudnem nagovoru je razložil društveni načelnik brat Ledinek prisotnim staršem pomen sokolske vzgoje posameznika za dušo in telo, zlasti za deco in naraščal, katera je potrebna osobito v sedanjih časih, ko zahteva borba za kruh močnega in zdravega človeka po telesu, značajnega, poštenega in trdne volje, ker le tako vzgojen človek si lažje pribori v življenju primeren obstoj. Njegova izvajanja so bila res primerna in vzeta iz življenja tako, kakršno je v resnici. Naše Sokolstvo pa ima še drugi vzvišen namen. Vzgojiti hoče zavežne in odločne Jugoslovane, katerim bosta domovina in kralj nad vse. Ob koncu govora so na njegov poziv zaklicali navzoči prestolonasledniku in starosti Sokolstva trikratni »Zdravo«. Sledile so vaje vseh oddelkov. Pri

nekaterih vajah so se starši dodobra nasmejali. Smoteno se vrši vežbanje v vseh oddelkih. Pri tej priliki bodi še omenjeno, da so vaditelji izključno dijaki-učiteljski, ki posvečajo ves svoj prosti čas sokolski vzgoji naše mladine. Dobro sta že disciplinirana moški in ženski naraščal. Tudi ženski naraščal vežba z veliko ljubeznijo in vnmemo dijakinj-učiteljica. Prepričan sem bil, da je ta prireditev dosegla v polnem obsegu svoj pravi namen. Starši so bili zadovoljni in so se prepričali, da so izročili svojo deco v prave roke. Poset prireditve bi pa lahko bil številnejši. Čeravno je v šoli malo prostora, vendar bi se še našel kak prostorček tudi za one društvene funkcionarje — ki so na prireditev menda — pozabili. — F. L. - r.

Redek pojav.

Skoro neverjetno se sliši, da bi kak umetnik doživel v domovini tak uspeh, da bi moral svoj nastop ponoviti. Gospa Pavla Lovšetova, ki je nedavno pela v Ljubljani, je imela tako nabito dvorano, da je moralo mnogo občinstva oditi brez vstopnic, zato je primorana koncert ponoviti. Z istim sporedom bo nastopila naša velika pevka v Mariboru v petek, dne 10. aprila v veliki kazinski dvorani. Na koncertu bo prvič v Mariboru nastopila tudi njena hčerka Majda, ki je odlična sopranistka-koloraturka. Gotovo Maribor ne bo hotel zaostati za Ljubljano ter bo dvorano do zadnjega kotička napolnil.

Velika kavarna.

Velikonočni ponedeljek največja senzacija sezone v Veliki kavarni!

Mariborski in dnevni drobiž

Gradbeno gibanje v Mariboru.

Na seji mariborskega mestnega sveta, ki se je vršila v torek zvečer, so bila podeljena sledeča nova gradbena dovoljenja: Bayer-Swaty Fani za preureditev pritličja v hiši Maistrova 5; Leopoldu Kranjcu za prizidavo balkona in gradbo lope in drvarnice pri hiši Ruška cesta 29; Ivanu in Mariji Zielini za gradbo pritlične stanovanjske hiše in gospodarskega poslopja v Dalmatinski ulici 10; Mihaelu Zentrichu za gradbo pritlične stanovanjske hiše v Aljaževi ulici 11; Ivanu Globanu za nadzidavo nadstropja na hišo v Smoletovi ulici 10; Tereziji Schweiger za zgradbo pritlične stanovanjske hiše v Fochevi ulici 22; Josipu Domitru za zgradbo pritlične stanovanjske hiše v Koseskega ulici 34; Maksu Žitniku za zgradbo plotu pri hiši Vodnikov trg 36; »Zori« tvornici konfekcije, za zgradbo kanala na Ruški cesti 45; Josipu Klobasi za zgradbo kantinske barake v kompleksu vojašnice Kralja Aleksandra. —

Odbor Aerokluba Maribor

za 1931. leto, je imel dne 30. marca svojo konstituirajočo sejo, ter je uprava sestavljena takole: Predsednik dr. Tomišek Josip, direktor gimnazije; podpredsednika dr. Hacin Lovro, sreski načelnik, in Pogačnik Bogdan, bančni ravnatelj; tajnik Grabrič Angjelko, aktivni kapetan I. kl.; blagajnik Loos Josip, bančni uradnik; gospodar Moravec Josip, trgovec; upravnik hangarja: Feldin Mirko, trgovec.

Zdravstveni dom v Murski Soboti

prično že te dni graditi. V domu bo tudi poseben ambulatorij za zdravljenje trahoma. Zgradbo je prevzel stavbeni podjetnik Štuhec, ki je zgradil tudi novo šolo v Slatini Radencih. —

Zgradbo palače Hranilnice Dravske banovine v Mariboru

je upravni odbor v svoji včerašnji seji oddal združenima tvrdkama inž. Jelenec-Slaimner in Živic. —

Smrtna kosa.

V bolnici sta umrla sinoči: Rajko L o č n i k, uradnik tukajšnje ekspoziture OUZD, star 37 let, in Marija G o r i č a n, služkinja, stara 28 let.

Osebnosti.

Jetniški paznik Franc Hudoklin je bil na lastno prošnjo premeščen iz Maribora v Novo mesto, za jetniškega paznika pri tukajšnjem okrožnem sodišču pa je bil imenovan Ferdinand Berk. —

Popoln lunin mrk

bo nocoj 2. tm. med 20.22 in 22. Nekoč so ljudje take pojave smatrali kot napoved novih nesreč, vojn itd., danes vemo, da je to naraven pojav, ko v času ščipa stoji zemlja med solncem in luno, tako da zemeljska senca zakrije vso lunino ploščo. Ob tej priliki torej vidimo na lastne oči samo planet zemlje, na katerem živimo. —

Sobno streljanje lovcev

bo drevi ob 20. uri v gostilni »Plzenski dvor« v Tattenbachovi ulici. —

Samaritanski tečji Rdečega križa.

Mariborski krajevni odbor Rdečega križa je sklenil prirejevati od časa do časa samaritanske tečaje, ako se pripravi dovolj interesentov. Ker se prvi tak tečaj odpravi kmalu po veliki noči, se vabijo vse osebe obojega spola, ki so prekoračile 16. leto starosti, da se nemudoma pri glase. Prijave sprejema tajnik Rdečega križa g. dr. Z o r j a n, sresko poglavarstvo Maribor desni breg, soba št. 42, dopoldne od 10. do 12. Interesenti se lahko prijavijo tudi pismeno. —

Kaj vse najdejo šoferji na cestah?

Ko se je včeraj krog 18.30 vračal mestni avtobus iz Konjic proti Mariboru skozi Grušovje, je videl šofer ležati na cesti žensko, poleg nje pa kolo. Ker je bila ženska v nezavesti, jo je naložil in odpeljal v mariborsko bolnico. — Drugi mestni avtobus pa se je sinoči krog 17.30 vračal iz Sv. Martina v Maribor. Med dupleškimi mostom in gostilno Partlič je ležala sredi ceste učenka IV. razreda šole v Sv. Martinu, Ana L., poleg nje pa je čepela druga ženska. Obe ste bili popolnoma pijani in vsi krvavi po obrazih. Šofer jih je naložil in spravil do župana Partliča.

KINO

Grajski:

Četrtek in petek zaprto!

Union:

Četrtek in petek zaprto!

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLO KINO:

Velikonočno nedeljo in ponedeljek: POLKOVNIK ŠVOC
Nemi vefilim. Popolnoma novo. Življenje dobrovoljcev v Rusiji.

Prostor za ritmično telovadbo pripravlja ISSK Maribor na Mariborskem otoku pod nadzorstvom dipl. telovadne učiteljice g.č. Pečnik, kar bo brez dvoma zadovoljilo vso publiko, ki želi gojiti plesno kulturo.

Padec cen jajcem na svetovnem trgu.

Zadruga za izvoz jajc v Sv. Juriju ob j. ž. je sporočila zavodu za pospeševanje zunanje trgovine, da so cene jajc, dokler je bilo zanje povpraševanje za velikonočne praznike, bile stabilizirane. Sedaj pa se je pojavila tendenca padanja cen in je pričakovati, da bodo padle na najnižji predvojni nivo. Najnižja cena jajc pred vojno je bila 95 švicarskih frankov za zabojo z 1440 komadi jajc franko postaja Bux, danes pa znaša ta cena 102 švicarske franka. Proizvodnja jajc je povsod zelo velika. Rusija, ki se prejšnja leta še ni pojavljala na svetovnem trgu, se je pojavila sedaj s ponudbami na Dunaju. Švicarji in Nemci skladajo jajca nemške proizvodnje v hladilnice, ker jih ne morejo plasirati na trgu. Zadruga je mnenja, da bo padla cena pod 100 švicarskih frankov.

Četrletje reševalnega dela.

V prvem četrletju letošnjega leta je Mariborska reševalna postaja poslovala v 509 primerih sanitetnega značaja, pri 6 požarih in petkrat pri prometnih in drugih nezgodah. —

PATRIA BRANDY MEDICINAL

priznana najboljša znamka, čisti viniki destilat NAJBOLJ PRIPOROČLIV

Žrtev velikonočnih možnarjev.

Sinoči so prepeljali v mariborsko splošno bolnico 62letnega posestnika Franca Mastnaka iz Slivnice pri Celju. Priletni možak je hotel napraviti dostojen uvod v velikonočne praznike s tem, da je napolnil možnarje s smodnikom, papirjem in kamenjem. Čim je izprožil prvi možnar, mu je vsebina naboja priletela v obraz in je dobil grozne opekline na očeh in obrazu. Ponesrečenca so z vlakom odpremili v Maribor.

Stavka mlekaric na živilskem trgu...

Maribor ima svojo senzacijo. Ker je tržno nadzorstvo s hvalevredno strogotostjo nastopilo proti vsem navijalcem cen živilskih produktov ter ovadilo celo vrsto ljudi radi tega delikta, so dali kakor na povelje izostale skoro vse običajne prodajalke mleka. Številni konsumenti so navalili na edino novo mlečno stopnjo graščine »Hausampacher«, kjer se liter mleka prodaja po Din 3.—. Način je bil tako velik, da je morala policija vzdrževati red. —

Od slabosti zgrudila

se je včeraj na dvorišču okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Slomškovem trgu delavčeva žena Roza Zupanič. Z rešilnim avtom so je odpremili na dor

Iz „Muzeja vojnih grozot“ v Parizu

**STRAHOTNA STATISTIKA IZ SVETOVNE VOJNE. — ŠE STRAŠNEJŠA
PREDVIDEVANJA STRAHOT BODOČE VOJNE.**

»Ako ne bo civilizacija ubila vojne, bo vojna ubila civilizacijo.« Te besede angleškega državnika Roberta Cecila potrjuje pariški »Muzej vojnih grozot«, ki je bil nedavno otvorjen. Del te vojne »razstave« je posvečen svetovni vojni. Drugi del pa predstavlja grozote bodoče vojne. Na zelo vidnem mestu je nameščen ogromen plakat z napisom »Koliko je stala vojna v l. 1914—1918?« Pod tem napisom pa je čitati sledeči račun vojnih »rezultatov«:

V svetovni vojni je bilo mobiliziranih 60 milijonov ljudi. Dvanajst milijonov jih je bilo ubitih ali pa so umrli na posledicah ran. Dvajset milijonov ljudi je bilo ranjenih. Vsled bombardiranja, epidemij, nezadostne prehrane itd. pa je v svetovni vojni preminulo tudi 60 milijonov civilnega prebivalstva, torej civilistov v zaledju petkrat toliko nego vojakov na frontah. Na oboroženje in opremo vojskujočih se armad je bilo izdano 337 milijard ameriških dolarjev (krog 19.000 milijard dinarjev). Ta statistika je pa nepopolna, ker še tudi sedaj umirajo ljudje, ki so bili ranjeni v svetovni vojni ali zastrupljeni z dušljivimi plini.

Dvanajst milijonov ljudi pobitih v eni edini vojni! Ako bi trupla teh vojakov položilo drugo poleg drugega, bi pokrila cesto, ki bi vodila od Pariza v ravni črti do Bombaya v Indiji. Iz kosti pobitih bi bilo mogoče zgraditi 70 »vrat zmage« v velikosti »vrat zmage« v Pa-

rizu, ki so visoka 42 metrov.

Ako bi 337 milijard dolarjev spremeni- ni v zlato, bi trebalo 400 vlakov po 300 vagonov, da bi mogli to zlato od- peljati.

Toda svetovna vojna še ni bila nič v primeri z grozotami bodoče vojne, kakor jih kaže pariški »Muzej vojnih grozot«. Način bodoče vojne bo še strašnejši, ker bo v nji odločala kemija. Strelji iz topov, strojnih pušk, pušk itd., vse to je le nedolžna igrača v primeri z napadi letal, ki bodo širila krog sebe smrt in pekel s strupenimi plini. Pariški »Muzej vojnih grozot« opozarja, da bo v bodoči vojni mogoče vse prebivalstvo Pa- riza usmrtiti tekom ene ure. Zadostova- lo bo v to svrhu 100 sovražnih letal s 100 tonami nabojev, napolnjenih s stru- penimi plini. Nobene maske, nobena be- tonska skrivališča ne bodo mogla obva- ravati prebivalstva pred to »nevidno smrtjo«.

Pariška razstava vojnih grozot uči in prepričuje o zločinstvu vsakršnega voj- nega podjetja. Oni, ki lahkomišelnost žven- ketajo z orožjem in govore o vojni ka- kor o nužnosti, bodo morda lahko prvi žrtve bodočega vojnega besnenja, ki ne bo prizaneslo ne diplomatom ne politi- kom, ne bankirjem in ne borzjancem. Za kaj strupeni plini bodo prodrli enako v palače kakor v kočice ob periferiji, ubi- jali bodo i vojake i ljudstvo v zaledju.

Newyorka bo že v kratkem zasidran od Armstronga zgrajeni oceanski otok »Seadrome«. Na njem bo vse polno za- bavišč, glavna privlačna sila pa bo bar, v katerem se bo mogel vsak Amerika- nec posvetiti vživanju opojnih pijač. Po- godbe za zgradnjo in financiranje so že podpisane. Oceanski otok bo ležal v za- livu Delaware in bo veljala vožnja z le- talom tja in nazaj 25 dolarjev.

Higijenska konferenca v Zagrebu

Te dni se je vršila v Zagrebu konfe- renca higijenikov iz cele države. Kon- ferenco je sklicalo ministrstvo narod- nega zdravja v svrhu razprave o važ- nih aktualnih zdravstvenih in higi- enskih vprašanjih. Konference so se ude- ležili ravnatelji vseh banovinskih Higi- jenskih zavodov, tudi g. dr. Pirc iz Ljubljane. Zlasti se je razpravljalo tudi o socialno-medicinskem delu za higi- jensko povzdigo vasi, o programu, ki ga treba izvršiti za izboljšanje zdravstve- nih prilik na vasi, o organizaciji tega dela z oblastmi, narodnim in strokovnim osebjem, o načinu tega dela in o ugo- tavljanju uspehov tekom tega dela in po- ntega izvršitvi. Tudi se je zlasti raz- pravljalo o načinu pobijanju kužnih bo- lezni, ki endemično razsajajo v nekate- rih krajih ali pa epidemično prihajajo kakor n. pr. legar, hripa, pegavec itd. Razpravljalo se je tudi o pravilniku za zbiranje podatkov o umrljivosti, poro- dilih in stanju bolezni v narodu ter o vseh drugih podatkih, ki so važni za narodno zdravje.

NEVAVDNA SREČA LETALKE.

NEWYORK, 1. aprila. Skoro ne- verjetno srečo je imela te dni ameriš- ka letalka Elinor Smith, ki je pri tek- mi za višinski rekord po čudnem na- ljučju utekla smrti. Že je s svojim apa- ratom dosegla višino 8000 metrov, ko je radi pomanjkanja kisika v atmosferi padla v nezavest. Aparat je padel brez vodstva več ko 6000 metrov proti zemlji v višini kakih 2000 pa je letalka zopet nenadno prišla k zavesti in je z naporom vseh sil kakih 60 metrov nad streham njujorških nebotičnikov imela aparat zopet popolnoma v obla- sti, da je mogla brez posebne težave na prostem pristati. Aparat je bil ne- koliko poškodovan. Letalka je nepo- škodovana, dobila pa je vsled raz- burjenja živčni pretres.

Koncert Glasbenega društva na klasični gimnaziji

Ob tej uspeli prireditvi naše mlade humanistične generacije z veseljem in priznanjem beležimo razveseljivo dej- stvo, da vé in zna uporabiti tudi v nemi- lih razmerah svoje čile sile za glasbeno umetnost, ki blaži in podviga naša naj- plemenitejša čustva in blagovoljno u- smerja naša hotenja. Vsi mladi godbeniki in pevci so bili z veliko ljubeznijo pri- stvari, ki je pokazala v gotovih pregledih nad poprečno zanimanje in znanje.

Moški zbor razpolaga z lepimi, izena- čenimi glasovi, ki imajo dobro oporo v tenorju in prvem basu. Oba solista, te- nor in bariton, sta se posebno izkazala. Nastopili sta dve moški skupini. Prva je odpela pod vodstvom sposobnega in sa- mostojnega vodje, šestošolca Miheliča, Novakovo »Planula zora« in Ipavčevo »Bodi zdrava«; druga pa pod vodstvom spretnega osmošolca Kolenca dve Alja- ževi, »Dneva nam pripelji žar« in jako učinkovito »Na bregu«. Z veliko vnemo je zbor še odpel Venček narodnih in glo- boko verno rusko narodno »Gospodi Boga«, ki je pač pomenila višek priredit- ve in zapustila najgloblji utis.

Zelo blago doneči mešani zbor je podal z veliko ljubeznijo Sattnerjevo »Pod trto bivam« in Rihar-Tomanovo »Savico«.

Z nežnim sopranom, lepim fraziranjem in dobro upoštevanom dinamiko je odpela gđ. V. Kukovčeva Devov »Vzdih« in Vilharjevo milo »Oj vstani solnce moje«. Spremljal jo je na klavirju sedmošolec Haas, famozni muzik, v zmiselnih prilago- ditvi.

Izboren pevski kvartet se je pa lotil z velikim uspehom češke narodne pesmi ter zapel Korvalinko roste, Vysoko lieta slaviček in Ja ne, to ty, vse v neoprek- ljivi izgovorjavi in z imponujočim zano- som.

Posebna dika zavoda pa je njegov do- bro vigran orkester, ki ga vežba in vodi ambiciozni muzik, sedmošolec Haas. Ta- ko muziciranje vname tudi nas — že bolj prevdarne in umerjene zemljane. Spričo vzorne vneme in požrtvovalne poglobit- ve tonejo male nevšečnosti. Orkester nam je ognjevit zaigral uverturo iz Bagdadskega kalifa, Fetrosjevo »Operet- no revijo«, Geislerjevo »Zrcalo časa« in kot efektini zaključek Novačkovo Ka- staldo-koračnico.

Sedmošolec Brosche se je postavil z Galkinejevo Serenado, ki jo je spremljal na klavirju Haas. Mladi vijolinist igra s prijetno toplino in kaže veliko samostoj- nosti in sigurnosti.

Omeniti je še godalni kvartet, ki je nu- dil potpuri iz Straussovega »Netopirja«. Vse orkestralne točke je spremljala na klavirju gđ. Schaubachov az močnim občutkom in sigurnostjo.

Ves mnogoliki program je upošteval in podčrtal slovansko muzikalno obeležje, ki nam je toliko pri srcu in ki ga ve go- jiti klasična gimnazija s prav prisrčno vzajemnostjo in razveseljivim umeva- njem časovnih potreb.

Tudi mi se pridružujemo iskrenim po- zdravnim besedam hišnega očeta, gospo- da ravnatelja dr. Tomiška, da je treba pripoznati mladini marljivost, veselje in sposobnost za vršenje visoke kulturne naloge, za kar ji naj bo doseženi uspeh v vzpodbudo in ponos. Prireditve je pose- tilo veliko odličnih osebnosti, med kate- rimi smo opazili gospo Majistrovo, našo vzorno podpornico vsega plemenitega in blagega, prevzv. gospoda škofa Karlina, gospoda ravnatelja moškega učiteljskega dr. M. Potočnika, g. ravnatelja semenišča dr. Mirta in mnogo gg. profesorjev, ki so z izrednim zanimanjem sledili izvajanjem ter se prav prisrčno oddolžili s toplim priznavanjem.

Za dijaštvo pa se je nudila prav dobro- došla prilžnost za spontani aplavz, s ka- terim je kvitirala trud in znanje svojih muzikalnih tovarišev.

Hazena.

Vse članice I. in II. družine, ki žele trenirati, naj se prijavijo pri ge. dr. Ravni- kovi, Trubarjeva ulica 4, od 1.—3. pop. Z rednimi treningi se prične takoj po praz- nikih. Klubovi dresi vseh članic se odda- jo ravnotam. Istočasno naj se prijavijo tudi članice, ki žele trenirati pri klubu voley-bal. — Načelnica.

Sport

Zagreb — Maribor

Kakor javljeno, nastopi na velikonočno nedeljo in ponedeljek v Mariboru moštvo zagrebških »Železničarjev« proti naše- šemu domačemu SK Železničarju. Team gotovo je še posebno zanimiv zaradi te- ga, ker je pred par dnevi moral kloniti pred njim v prvenstveni borbi sam dr- žavni prvak »Concordia« z rezultatom 3:2. Pomisliti je treba še to, da so dose- gli »Železničari« ta uspeh v nekompetni postavi, to je brez centerhalfa Šeba, do- čim bodo nastopili v Mariboru v kom- petni postavi in sicer: Pilko; Koprivnjak II, - Šljivr; Kuzman - Šeb - Malec II; Urbanke - Koprivnjak I - Krizman - Je- linek - Hus. Domačini pošljejo v boj sle- dečo enajstorico: Pišof; Konrad I. - Wa- gner; Ronjak - Frangeš - Antoličič; Ko- hort - Efferl - Pezdicek - Paulin - Kon- rad II.

Goalman Pilko je že star znanec mari- borske publike, ki se je divila njegovi umetnosti že pred par leti ob priliki go- stovanja proti ISSK Mariboru. Vendar pa tudi Pišof ne zaostaja mnogo za njim in bo treba velikega napora, prisiliti ene- ga ali drugega h kapitulaciji. Od branil- cev je sigurno Koprivnjak II. boljši od svojega partnerja, o čemur priča tudi dejstvo, da je igral lani z velikim uspe- hom v železničarski reprezentanci v Sa- rajevu. Kar se tiče domačinov, bo težko najti igralca, ki bi nadkriljeval Wagnerja v rutini in hladnokrvnosti. V tem oziru ga Konrad ne dosega, vendar pa se la- ko trdi, da si je branilski trio na obeh straneh prilčno enak. V kriški vrsti go- stov igra razen Kuzmana še Šeb in Malec II, ki sta oba že reprezentativno nastopila za Zagreb in sicer prvi v mestni reprezentanci proti Gradu in Beogradu, drugi pa v Sarajevu. Frangeš bo imel izredno težko stališče proti svo- jemu renomiranemu vis-à-vis-u, toda njegova neumornost in požrtvovalnost mu bo pomagala nadoknaditi eventualno pomanjkanje tehnike. Oba stranska kril- ca, ki sta bila nekoč glavna opora mo- štva, sta v zadnjem času precej popu- stila, kar velja posebno za Glaviča, ki ga bo zamenjal Antoličič. Tudi za Ronja- ka se zdi, da še ni prebolel blesure iz lanske jeseni. Kakor razvidno, imajo Za- grebčani precejšen plus v tej formaciji, ki bi utegnil biti celo odločilne važnosti kajti napadalna vrsta, ki ima za seboj ta- ko močno oporo in ima v svojih vrstah enega najnevarnejših strelcev Zagreba, internacionalca Urbankeja in nič mani nevarno levo krilo Husa, ki jima je zelo uspelo potresti mrežo Concordie, taka napadalna vrsta more spraviti v zadre- go še tako solidni branilski blok. Napad modrih je z odhodom Bačnika mnogo iz- gubil, predvsem mu manjka zdaj tista od ločnost pred goalom, ki je bila do sedaj ena njegovih glavnih odlik. Krila se tudi ne zavedajo svoje glavne dolžnosti, ki ne obstoja v nekoristnem dribljanju do črte, nego o centriranju, in sicer natan- čnem centriranju. Dokler pa tega ne bo, bo notranji trio vedno le navezan na prodore, ki je redko donajajo korist. Torej tudi v tej formaciji imajo gostje znaten plus, tako da lahko pričakujemo po tehnično boljši igri pičlo zmago go- stov. S tem pa nočemo nikakor našemu domačemu društvu odrekati vseh šans opozoriti ga hočemo samo, da ne vzame tekme s prelahke strani, da opusti neko- ristno igro in pomanjknje tehnike skuša nadoknaditi s požrtvovalnostjo. Ima naj vedno pred očmi, da zahteva njegova pozicija v domači prvenstveni tabeli kot prvo dolžnost, da dostojno zastopa mari- borski šport na zunaj. Upamo, da bodo naši vrli »Železničarji« imeli tudi moral- no oporo v publikii, ki bo znala ceniti ke res prvorazredni sportni užitek.

Tekmi se vršita oba dni ob 15.30 uri prizadevanje kluba, da ji nudi za prazni- na igrišču ISSK Maribora. Predigro odi- grajo rezerve. Sodil bo prvi dan gosp Nemeč, drugi dan g. Jančič.

Otroška olimpijada.

Prvi trening za otroško olimpijado se vrši v sredo dne 8. aprila ob 15.30 uri na nogometnem igrišču SSK Maribor v Ljudskem vrtu. Naprošaj ose vsi mali športniki, da se s svojimi tricikli, bicikli, avtomobili, sklieroji, kotalci itd. sigurno udeleže sestanka.

Srednjeveške sodbe u zamorski državi

Nedavno je šla skozi časopisje vest, da so v nekem gozdu zamorske države Liberije v Afriki našli zastrupljenih šest zamorcev, nad katerimi je bila izvrše- na »božja sodba« na popolnoma sred- njeveški način. Bili so osumljeni tatvi- ne in njihovo krivdo ali nekrivdo so pre- izkušali s strupom. Ta dogodek je zo- pet pokazal, da je civilizacija v tej mo- dernih zamorski državi še vedno samo navidezna in, da narod še vedno veže najhujše praznovanje s krščanskimi ver- skimi šegami. Še vedno so v tamošnjem pravosodju na dnevnem redu »božje sodbe« in je zlasti priljubljena takozva- na »ognjena preizkušnja«. Ta se vrši na ta način, da obdolžencu namažejo des- no roko od lakta do konca prstov z oli- nato maso iz palmovega listja in jeder palmovega sadu. Potem zavrejo palmo- vo olje v železnem loncu in vržejo vanj mal kamen. Obtoženec mora z namaza- no roko seči v vrelo tekočino in poteg- niti iz nje kamen. Če ga naide, ga mora vzeti v usta. Če se pri tem spari, je kriv. Če preizkušnjo izdrži, kar se pri telesni konstituciji mnogih zamorcev tu- di zgodi, je oproščen. Veliko huiša je seveda preizkušnja s strupom. Ta se lahko izvede zunanje ali notranje. Obto- ženca pretepaajo z vejami strupenega gr- ma in čakajo, če se mu bo koža vnela. Če se to zgodi, je kriv. Ali pa ga zapro- čez noč v kočico, kjer se mora postiti. Zjutraj mu dajo piti mešanico strupa in vode. Ako obtoženec strup izbruha, je nedolžen, ako se mu to ne posreči, ga puste brez pomoči v gozdu umreti.

„Morski“ otok

Glasovi o umetnih otokih, ki naj bi služili bodočemu letalskemu prometu preko Atlantika kot oporišča, so v zad- njem času zopet utihnili. Kakor znano, je ameriški inženier Armstrong izdelal v tem pogledu velikopotezne načrte, ven- dar pa do njih uresničenja ni prišlo. Oči- vidno za enkrat še ni nobene možnosti, da bi se ustvarila rentabilnost tega pod- letja.

Drugačen pa je položaj z enim takih umetnih oceanskih otokov, ki jih bo Armstrong že v kratkem izročil njho- vemu namenu. Gre namreč za oporišče, namenjeno onim ameriškim državljanom, ki so nasprotniki »subega« režima v Ze- dinjenih državah. V gotovi razdalji od

M. Zevacco:

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

103

»Vrlo, Monklar, vrlo; vem, da se lahko zanašam na vašo čuječnost.«

»Vaše Veličanstvo torej preklicuje povelje, ki mi ga je pravkar dalo?«

»Da, grof. Tako je!«

»In kar se tiče Lantneja...«

»Ali ga niste prijeli?«

»Uteknil mi je sir s pomočjo velikega pajdaša Manfreda.«

»Ta sta vražja človeka«, je rekel kralj zamišljeno.

»Velika zločinca, sir.«

»No, in niste li poslali za njima kakšne ekspedicije?«

»Da, sir, vse je pripravljeno.«

»In kdaj naskočite?«

»O polnoči, sir.«

»Potem je vse dobro; polnočna ura mi je jako ljuba... Idite, Monklar in glejte, da me obvestite dvakrat na dan o stanju gospoda De Lojole. Tudi svojega sina prestolonaslednika pošljem k njemu, da mu zatrdi moje sočutje. Ta čast pač ni prevelika za takšnega moža. Dokler pa se to ne zgodi, sporočite mu vi, da sem ves nesrečen nad tem dogodkom in pripravljen, dati mu veliko zadoščenje, ki si ga zaželi.«

»Povedati hočem prečastitemu vaše besede, sir. In prepričan sem, da bo vaše visoko kraljevsko zanimanje nemalo pripomoglo, da sveti mož kmalu okreva, ako je namen božje previdnosti, pustiti ga na tej zemlji, kjer izvršuje tako velike dobrote...«

Monklar je odšel odslovljen od kralja s prijateljskim mahljajem roke.

»Zdi se mi«, je rekel Franc I. sam pri sebi, »da se moj veliki profos kaj živahno zanima za tega Lojolo, ki nam mu sama mati božja zmeša um... Ko bi ga vsaj malo bolje pogodil ta bedasti rokovnič. Vsekakor pa se moram prepričati kaj tiči za tem čudnim prijateljstvom profosa do Lojole.«

Kakor jima je bil kralj naročil, sta prišla La Šatenjre in d'Ese, ob šestih v Luver ter se napotila v kraljevo sobo.

To pot ju je spremljal tudi Samsak.

Kralj ga je objel in mu podal velikih dokazov svojega prijateljstva.

»Ampak ubogi moj Sensače, kako so te obdelali!« je rekel, gledaje plemiča, ki je bil pravkar snel svilen kinko, ki jo je nosil na obrazu.

Ta obraz je bil zdaj ostuden.

Velikanska brazgotina je šla čezenj od čela do podbradka in ga prepregala s krvavordečo marogo.

»Da«, je rekel Sansak trpko, »pokvarjen sem na vse večne čase in primoran nositi to krinko, da se me ženske preveč ne boje...«

»Pomilujem te«, je rekel kralj okritosrčno... »Ti, ki si bil tako ponosen na svojo lepoto, in ki so te primerjali po pravici z Apolonom! Zdaj je konec tvojih uspehov pri lepoticah!«

»Osvetim se sir«, je dejal Samsak s krčevito napatim glasom. »In ravno, da se maščujem, sem se odločil zapustiti svoj breg, kjer se skrivam zdaj kakor sova, in se upam le ponoči na ulico... Pravijo, da se nočoj vrši klanje rokovnjačev. Hočem se ga udeležiti za vsako ceno! In gorje Manfredu, ako mi pade v pest, kakor se nadejam!«

»Vsi pojdemo na ta lov«, je rekel kralj. »Smrt božja! Pomagal ti bom Samsak. Toda priznati moraš, da je bil sunek lep!«

»Eh, sir. Tega se zavedam predobro!«

»Naj bo tedaj! Saj nam itak že predolgo rjave meči. In dasi je sovražnik takorekoč nevreden naših udarcev — noč bo vseeno prijetna za nas nestrpnosti...«

»Sir«, je dejal La Šatenjre, »srečen sem, ko vidim, da Vaše Veličanstvo ni več tako vznemirjeno kakor sinoči...«

Kraljev obraz se je mahoma stemnil.

Izkušal se je omamiti, da pozabi strašen nepokoj, ki ga je bil obisal Rableju. Toda napel je vse sile, da bi se zdel prijateljem miren.

»Nič več...« je odgovoril... »Toda baš to me spominja, zakaj sem vas naročil k sebi. Pojdite z mano gospodje!«

Kralj se je naglo ogrnil s plaščem; vsi so se odpravili po stranskih stopnicah in zapustili Luver. Zunanaj se je pojavil kralj na čelu; trojica plemičev je šla nekaj korakov za njim, roke na držajih svojih mečev.

»Kam hudiča nas vodi?« je zamrmral La Šatenjre.

»Zdi se, da gremo proti Toulerrijam.«

»Ohe! pa ne, da bi se hotel spraviti z lepo Feronko?«

»Teško, da bi mu odpustila.«

»Oh, še presrečna bi bila!« je zaklical La Šatenjre.

Samsak ni vedel ničesar; mislil je le na svoje maščevane in kraljeve ljubezenske afere so ga pustile docela brezbriznega.

Kralj pa je stopal v resnici proti Tuileriji, k ograji.

Tudi on je molčal kakor Sansak, in mislil na maščevanje, ki ga ni hotel poveriti nikomur drugemu.

Sklepal je, da se Magdalena Feronova gotovo vrača v hišo njenih nekdanjih sestankov, v to hišico, ki jo je imenovala sama dom njune ljubezni.

In v dnu srca je upal še vedno, da je Magdalena nemara lagala in da se je bahala, ko mu je zadržila, da se je okužila s strašno boleznijo.

Hotel jo je vprašati iz lepa. S silo ali z dobro besedo — nekako ji je hotel iztrgati resnico.

In, ako uvidi, da se je res zgodila nepopravljiva nesreča, jo je hotel pograbit z lastnimi rokami, vreči jo v žrtev velikemu profosu, da jo sežge na počasnem ognju... Njegov duh se je pasel ob izmišljanju rafiniranih muk...
Čez pičle četrte ure se je kralj ustavil.

Bili so pred hišo Magdalene Feronove.

Na desni so ležala zapuščena polja; petsto korakov dalje se je slišalo bučanje Sene, ki so jo bile pognale zimske vode izza bregov, da je preplavila travnike, ki so jo spremljali.

Trojica plemičev se je bila ustavila v spoštljivi razdalji, a kralj jim je mignil, naj stopijo bližje.

Pročelje hiše je bilo temno.

»Noter pojdemo«, je rekel kralj.

»Vsi pojdemo noter?« je vprašal La Šatenjre začuden.

»Da... Ako prav razumem značaj osebe, ki jo iščem tu, bomo štirje komaj zadosti, da jo ukrotimo.« Kralj je izrekel te besede s takšnim glasom, da so vsi trije plemiči vztrepotali.

»A kdo je ta oseba, sir?«

»To boste videli.«

»Ali naj potrkam na vrata?« je vprašal d'Ese.

»Nikar... Poizkusimo priti noter brez hrupa... Pojdite za mano.«

Franc I. je začel stopati okrog hiše ter dospel do

mali vrtnih vrat, ki jih je Magdalena Feronova odklenila nekega večera, da je mogla spustiti Manfreda v mirno zavetje.

»Ali poznaš ta vrata«, je vprašal d'Ese La Šatenjreja.

»Kako jih ne bi? Vraga, poznamo jih vsi štirje, dasi so vzroki različni.«

»Kaj pravite?« je rekel kralj.

»Menimo, da ni daleč od tod tisti kraj, kjer je Samsak izkupil svojo lepo brazgotino preko obraza.«

Med tem pa je bil kralj potegnil iz žepa ključek in pozkusil odpreti vrata.

»Ključavnica mora biti izpremenjena«, je dejal po brezplodnem trudu.

»Zid ni bogve kako visok, sir«, je menil Sansak.

»Bogme, sredstvo je primitivno, a ker nimamo lestvice...«

»Mari misli Vaše Veličanstvo zares?...«

»Da, počakajte me tukaj!«

»Pa če bi nastala nepričakovana nevarnost...«

»Potem vas pokličem.«

La Šatenjre in d'Ese sta se podstavila kralju, ki je zlezal na njiju rame in odondot na vrh zidu.

V tem trenutku je Franc I. pozabil na svoje skrbi in tesnobe, pozabil grozno bolezen, od katere se je smatral okuzenega, pozabil je celo namen svojega poseta v skrivnostni hiši. Kralj je bil popolnoma v svojem elementu, mikala ga je avantura; že samo dejstvo, da leze ponoči v tuje stanovanje kakor tat, ga je navdajalo s trepetom čudne, pustolovske sladade...
Tovariši, ki so bili že dolgo vaeni kraljevskih navad, se niso prav nič čudili, videč ga izvajati ta manever, gotovo nevreden kraljevskega dostojanstva, o katerem je govoril popoldne veliki profos s tako brezmejnimi sovraštvo.

Franc I., sedeč na zidu, se je pripravljaj, da skoči na vrt.

Zdaj pa je osupnil in pozabil, kaj je hotel.

Pogled mu je pal na razsvetljeno okno.

To okno je bilo v pritličju.

In njegova stekla niso bila tako debela, da bi mogla skriti, kar se je godilo v sobi, kjer je gorela luč.

Preradovedno se je zagledal Franc I. v to okno; videl je nekaj, kar ga je moglo navdajati z največjim začudenjem, kajti jedva se je premagal, da ni kriknil od presenečenja.

Pogledal je še pozorneje, kakor da dvomi o prvem vtisu.

A zdaj se je očitno prepričal popolnoma.

Skočil je ne na vrt — marveč nazaj k tovarišem.

Vidno ganjen je prišel La Šatenjreja za roko in zamrmral:

»Ona! Ona je tu!«

»Torej Vaše Veličanstvo ni imelo namena posestiti neko žensko?«

»Pač! Toda ne tiste, ki sem jo pravkar videl.«

In ne meneč se dalje za osupljenost, ki so jo povzročile te neasne besede med četvorico, se je kralj naglo napotil proti pročelju, prijel sam za trkač in zaropotal po vratih.

Preteklo je nekaj minut. Nato je prišel možak opaljenega obraza in z dolgimi, sivkastimi brki ter odklenil.

»Kaj hočete?« je vprašal z osornim glasom.

»Z gospodarijem te hiše bi rad govoril«, je odgovoril kralj.

»Vrnite se po dnevu!«

(Nadplovje nekih)

Otroške nogavice,

črne, rjave, sive in bele par od 4.50 Din naprej. »Luna«, Maribor, Aleksandrova c. 19.

Dobro vino,

lastni pridelek, liter po Din 10.— priporoča vinotoč Vežjak, Splavarska ulica št. 6. 903

Večjo množino makulaturnega papirja prodamo

Uprava „Jutra“ in „Večernika“
Maribor, Aleksandrova cesta 13

KLOBUKE

kupite najboljšo in najcenejšo v klobučarni

AUER, Maribor, Vetrinjska 14

Velika izbira vseh vrst moških in deških klobukov lastnega izdelka. Posebni oddelek za damske klobuke najnovejše mode. — Popravila točno in solidno! — Cene brezkonkurenčne!

Vinotoč Gaberšček

Hrastje pri Pekrah

je otvorjen z današnjim dnem. Točil bom pekerčana po 12 Din.

zastopniki se sprejmejo

Vinotoč Kokoschinegg Košaki 93 (Lajleršperk) odprt!

Dohod skozi Cvejnik ali državno cesto pri tunelu

Harške kanarčke,

valovite papire, eksotične ščinkovce in škorce, kardina'le, tkalce, akvarje in eksotične ribice odda: Salomon, Aleksandrova 55. 919

Vinotoč Glstmayer,

Košaki 264 odprt. 918

Orehe

kupuje po najvišjih dnevnih cenah Pinter & Fössl, Maribor, Vodnikov trg 5. 899

Radio aparat znamke »Saba«

4 cevni anodni aparat »Philips« z zvočnikom »Gromos« radi selitve takol na prodaj. — Naslov pove uprava »Večernika«. 3000

Trgovina ročnih del

vsled odpotovanja ugodno na prodaj. Vprašati Truberjeva 4, desno od 1.—3. pop. 922

Žvi karp,

ščuke, llni, na veliki petek tudi postavl, po najnižjih cenah pri

Ferd. Greiner Maribor, Gosposka ul. 2

Brzopotlata, Tattenbachova ulica 14.

Moški podplati Din 25.—, moške pete Din 10.—, ženski podplati Din 19.—, ženske pete Din 5.—. 600

Iščem službo portirja

ali nočnega čuvaja ali kaj sličnega. Položim kavcijo. Naslov v upravi »Večernika«. 917

Gospoda sprejemem

takoj kot sostanovalca na hrano in stanovanje. Tattenbachova ul. 20, pritličje levo. 916

Oddam stanovanje

tri sobe in kuhinjo, parketirano, z električno razsvetljavo, vodovodom in vrtom s 1. majem. Vprašati Nekrep, Magdalenska ulica 40, Maribor. 915

Prvovrstno iramsko vino,

lastnega pridelka v zaprtih steklenicah liter po Din 12.—, prodaja Frangeš, Gosposka ulica 11 I. 902

Sadno drevje:

jablane, hruške, črešnje, slive, marelice, breskve, lesniki, kostanji, ribizel, kosmulje, nešplje itd., je še na zalogi v drevesnici

JOSIP ROSENBERG, Maribor, Tržaška cesta 64., telefon intr. 2301
brzobjavi ROSENBERG MARIBOR. Zahtevajte sezname!